

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca 166 szám, Falcione-féle ház.

Kiadó hivatal:

Öblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolós szerkesztő:

Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 8 kr.

Neptantóknak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt.

☛ Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön. ☛

Gyanus!

(C—A) Canulle Demonlin, a nagy francia forradalom e legemelkedettebb szellemű alakja, ez a szép, jó és igazért rajongó tiszta lelkű mai ifju e szomorú szóval jellemzi az emberi jogok és közjó czimén garázdálkodó robespierréi társadalmat. A «Vienna Cordelierben» elhangzott keserű szemrehányások a nagyhangú eszmék hirdetőiben csatlódott, fenkölt ifjut a vérpadra vitték. Majd hogy nem örültünk sorsán, mert ha ma élne, a mai emberbarátok, a mai nagy eszmék kikürtölői valószínű, hogy nem lennének oly irgalmasok vele, mint kortársai. Azok a hamar végző nyaktilóval állították félre utjából, a mostiak bizonyára a kiüldözés, a kimarás lassu halálával kineznek ki maguk közül. Azt mondják a fölvilágosodás politikai historikusai mester elődjekre, hogy a reactio szülte hozzalmaikat, de hallgatnak bölcsen avval, hogy mért falták föl egymást, akik egy eszmét, egy elvet hirdettek. Egyenlenség, elvi különbözőzetek tisztességes társadalomban a szabad véleményész szó korszakában nem vihet sem vérpadra sem nyomorult, lenézett éhenhalásra szánt életre.

Közösek, ugyanazok a mai társadalom bünei a francia forradalom rém uralkodóiéval.

Mert mondd ki véleményed egy vizsgálás fölött, nemes feleberátid oda mondják egymásnak, félre vele az utból, mert ma ennek, holnap annak, aztán majd a mi gonoszságunkon botránkozik majd meg, leleplez előbb vagy utóbb s mi eljárszuk a népszerűséget, mely annyit hoz, többé nem látszunk majd önzetleneknek. Félre tehát, kiáltstok oda a szájásoknak: vigyázatok, ez az ember becsületes, ez az ember gyanus.

Légy pedig munkás, komoly, áldozd életed és mindened polgártársid jóvoltának: a hízog naplopó kartárs oda sugja hátad mögött fölebb valóidnak: ez az ember nem megbízható, gyanus.

Okos vagy éstanult, ez veszedelmes a mit sem tevő alázatos kunyorálókra; ha löltámad benned az ambitió, még leszoríthatod őket, vigyázz tehát, mert gyanus vagy.

Kerüld a jóvedelmi hazafias czimű klikkeket s egyszerű, verejtékes munkából akarsz megélni: gyanus. A gseft embere csak ellenséget, árulót lát benned, kivált ha jól ismered.

Gazdag vagy és szerény, társaságod a jók társasága otthon vagy félrebb eső helyen: bizonyára azt mondják, hogy a nagyok ellen couprálsz. Ne feledd, te is gyanus vagy. A gazdagságot élelmes ember lármás himnévesináló himpellérekre tartozik elkölteni.

Ha lelkednek jól esik kibeszélned magad néhány pohár ital mellett s kerüld a becsapáson bizlaltak társaságát: te vagy a tivornyázó, a részeges, a te magaviseleted is gyanus.

Föltüntél valamikép társaid közt nemes munkával, tehetséggel versenyezni, fölülmulni akarsz a stréberceket. Minden bizonynyál gyanus vagy.

Üdvözöld illő tisztelettel a főlebbvalókat, s fogadják el azok azt szívélyesen: vesztetre léssen. Titkos terveid vannak, a dolog nem tiszta, gyanus.

Koczkáztasd meg, hogy hazafiságban utazó szédelgőre kimondd a véleményed, a főszédelgő alattomban, férfui semmirevalóságának teljes arczállanságával téged rossz hazafinak árul be. Elülthez, ez is gyanus.

Tisztességes munkát és szerény életed némi vagyonkához juttatott, míg más ugyan akkor dorbézolva vert el ötször annyit: gyanus. Megvesztegettek, mert csak ez hoz vagont.

Áldozol a közjóra, hasznosra a nélkül hogy a reklám mestereket megvendéglélnéd: népszerűséget, emelkedést akarsz, s nagyok ügyeljenek rád, gyanus vagy újra.

Járj mankóval, bénán, ragyogjon melleden hazadért kiontott véred díja, az érdemrend: Vén rongyos a neved, otthon maradhatnál, ne kérkedjél. Tán

nem is harcoltál: ez már mégis csak gyanus.

És tegy bármi jót, szépet, nemest, utáld meg a bünt szóval és tettel; kész a magyarázat: képmutató vagy és gyanus.

Légy ájtatos és buzgó a templomban, dobogjon bármi erősen szíved a hit szavára: az ember rossz fiát akarsz félrevezetni, hogy ne figyeljenek viselt dolgoidra. Gyanus.

Mert miként a francia forradalom ledönté az istenséget, állítván helyébe az istennőjét, melyet egy színész nő képében bálványozott: a mai társadalom is levetett minden álarczot, kigunyol megvet minden magasztos gondolatot, enéz minden tisztességes cselekedetet s csak hogy nem nevének mondja, de a forradalom hirhedt. istenőinek ép akkora hódolatot mutat be különböző tivornyák képeiben. A rágalmat, az árulkozást, a hazudozást ép oly erények ma, mint ez előtt száz évvel, ugyanazok a fegyverek, ugyanazon eredménynyel, de megváltozott módon.

Valami morális nihilizmusban vergődünk, mely mindent gyanusit, mindent megmetélyez. Hangzik mindenél a sok fölvilágosodási phrasis és mégis titkos remegés kísér mindenüvé.

Vajjon meddig még?

A szépülű Zombor.

Parkirozzák a bajai-utat, aszfalttozzák a Kossuth Lajos utcát, csinálják az Erzsébet ligetet.

A bajai-út elején elültették már a sodrott czink-szalaggal bekerített részekben a diszbokrokot, apró facemetéket, hogy a tavasz, a természet ébredése már ott találja őket, s megfogamzásuk annál biztosabb legyen.

Az út mentén gledicsiából szegélyt csináltak. Az apró köröndökbe diszcemetéket ültettek. Milyen szép lesz ez tavaszra, amikor a természet újra ébred, zöld lesz minden, virágozik a bokor.

Az ember, napi munkája után járva, virág-ágak közt leheti meg utját. Valóságos diszkert lesz városunk ezen utcája.

Ha ezen a módon az egész utcát parkirozzák, bátran mondhatjuk, hogy ilyen utcája nincs az országban egy városnak sem.

Büszkék lehetünk rá!

A Kossuth Lajos-utcában serényen folyik az aszfaltozási munka. Az aszfaltozási bizottság tagjai Gergurov főmérnökkel élén nagy figyelemmel kísérik a burkolat készítését.

A munkával sietni kell, mivel az éjjelek igen hűvösek, s az esetleges fagy a betont teljesen tönkre teheti.

Jó esik a szemnek látni azt a pompás, öt méter széles járdát. Mily nagyszerű séta esik majd azon.

Ugy halljuk, hogy fásítvais lesz az utca, t. i. két oldalt a járda mellett kiskoronájú fákat ültetnek. Ez gyönyörű lesz.

Hátra van még a megyeház melletti tér.

Itt készül az „Erzsébet-liget”. Alkalmunk volt látni a városi műkertész papirosra vetelt tervét. E szerint az „Erzsébet-liget” magában foglalja az Újtemplom körüli és a Vármegyeház melletti egész területet. Az Újtemplom innesső oldalán kezdődik s felnyulik egészen a Zsándárkaszárnya épületig.

Az Újtemplom környéke árnyas bokrokkal lesz beültetve, melyek aljában kinálkozó hűs ülőhelyek lesznek. Az újtemplom és a Zsándár kaszárnya épület közti távolságnak körülbelül fele útján, a park közepén díszes kiozok épül.

A megyeház és a „fekete ló” közti átjáró közepén gyönyörű kerek virágágy (rondó) készül. Ilyen gömbölyű virágágy több lesz.

A terület többi része fásítva és legyöpesítve lesz, amelyen kanyarulatok utak vezetnek majd.

A munkálatok folyamatban vannak.

Most végezték a terv szerinti czölöpözést. A fával és bokrokkal beültetendő területek rigolozása (földforgatás) szintén most van folyamatban.

Nagy jelentőségű dolog ezen terület parkirozása, városunk szépitészete szempontjából.

A vasutról érkező idegen elé gyönyörű panoráma tárul, amikor a hajai-utról befelé jön. A vármegyeháza fejedelmi háttérrel képez. Azt hinné az ember hogy az a város közepe, azontúl szintén oly épületek, utcák vannak, mint emerre. S amikor a Kossuth Lajos-utczából kiér, csalódva látja, hogy eddig és ne tovább, azontúl pusztaság lakozik.

Ezen csuklás megszűnik némileg a terület parkirozásával, miért is — felette örülünk ezen parkirozásnak, s ha arra gondolunk, hogy ezen elhatározásra Nagyszasszonyunk, Erzsébet királyné emléke iránti kegyeleti érzésünk vitt: kétszeres az afeletti örömünk, hogy rövid idő múlva ott végezhetjük napi sétainkat.

Más.

Hírek.

* **Személyi hír.** Dr. Platz Bonifác kir. tankerületi főigazgató a bajai, szabadkai s újvidéki főgimnáziumok látogatására a tankerületben időzik.

* **Grosschmid Gábor emléke.** Bács-Bodrog megye egykori urberri alispánjának, a zombori törvénytörvényes későbbi bírájának, Grosschmid Gábornak, aki utóbb mint a történelmi társulat főtitkára s a monografia munkatára nagy aranyú irodalmi munkássággal fejtett ki s mint főtitkár, a jelenlegi vármegyei muzeum alapjait vetette meg, a teteme 1995. november 15-én bekövetkezett halála óta jeltelen sírban nyugodott a zombori köztemetőben, míg nem az elhunytak egyik nemesszívű barátja, kamjonkai Szemző Gyula, megvásárolta a sírterületet, örven-

dő zombori nagybirtokos vette kezébe az ügyet és saját költségén díszes sírmeleket állíttatott Grosschmid Gábornak. A sírmeleket hallottak napjára állították fel egészen esendően s a szépen feldíszített sírnak sok növény akadt a temető esendes birodalmát látogató közönség soráiban.

* **Pályázat.** A zombori kir. adóhivatalnál adóügyi állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 2 hét alatt nyújtandók be.

* **A király arcképe a Casinó olvasótermében.** A Polgári Casinó olvasótermében a felségének remekül sikerült arcképét helyezték el. Ófelsége lovasági tábornoki egyenruhában van ábrázolva a Szent-István rend szalagjával. A kép terjedelmére nézve körülbelül három méter magas és 2 méter széles, a keret felső részén szép csoportban a koronázás jelvényei vannak elhelyezve.

* **Kinevezés.** A király Vécsey Ervin és kir. huszártiszt helyettesét, Vécsey Károly tb. főszámvevő fiát, folyó évi november hó 1-től számitandó ranggal és, és kir. huszardnaggyá nevezte ki.

* **Pályázat.** A szabadkai kir. törvénytörvényes bírói állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 14 nap alatt nyújtandók be.

* **Biztosító intézetek.** Zombor szabadk. város polgármesterétől vettük a következő hirdetményt: A gazdasági egyesületek országos szövetségét részéről felhívása folytán ezen országos érdekű, nagy fontosságú szövetséget alapszabálytervezete az aláírási ívekkel együtt Latinovits Szaniszló városi tanácsnoknál betekinthető; s midőn ezen tődvös és czélzerű szövetségre a gazdaközönség figyelmét felhívom, egyuttal tudomására hozom, hogy aláírásokat folyó évi november hó 25-éig ugyancsak fentnevezett tanácsnok fogad el. Zombor, 1899. évi október hó 29-én. Trischler Ferencz s. k. polgármester.

* **Károly napja.** Régi jó bácskai szokás, hogy a névnapok alkalmával meggratulálja a tisztelők és jóbarátok egész gárdája az ünnepeltek. A Károly nap is ünnepet jelent. Legalább Zomborban igen, hol közéletünk számos jelese hordozza ezt a nevet. A gratulánsok egész tábora ke-

A „ZOMBOR és VIDEKE” TÁRCZAJA

Csalódás.

A Z. és V. eredeti tárcája.

Irta: Magisztratus.

A nap megtörve bár, de teljes pompájában ragyogott.

Szivem is, bár sajgott, boldogságtól áradott. Sajgott azért, mert nem lehettem annél, kit a legdicsőbb földi lénynek ismerem; sajgott azért mert, nem láthattam anygali mosolgasban úszó szemeit egyetlen Mariskómnak.

Boldog voltam azért, mert végtelen édes levele, melyet az ímént olvastam; kimondhatatlan élvezetes örömmel, égi boldogsággal töltötte be érte lángoló szívemet.

Tudják Önök mi a szerelem? Mi a szerelem lüze?!

Az isteni tökéletesség földi visszénye, egy romboló ármány; a földi menny — a poklok tanyája; minden „jó” és „rossz” mágnese.

Igen, ea szerelem lehet romboló és áldást hozó egyaránt.

Nálam eddig a legnagyobb boldogság tanyázott, zavartalan nyugalommal élveztem rendíthetetlen szerelmem édes gyümölcsét. Miért kelle e gyönyör fonálnak elsza-

kadina? Mi, ki oka annak, hogy bú fekete sissakja lepi el orcámat? ... szerelmem ... asszony ... Tegnap boldog voltam, ma én vagyok a legboldogtalanabb kesergő, a legnagyobb halandó e porszem világon.

Tegnap szívem, szerelmem egy közikula — oszlop volt, melyet nem rendíthetel meg senki és semmi, ma egy gypsz alak vagyok, melyet egy gyöngéd ütés is megsemmisíthet.

Szivem tegnap még egy végtelen rónához hasonlított, nem volt benne más, csupán égő szerelem; ma egy zajló város képét lelem benne, a legkülönfélébb érzelmekkel.

Tűz, bosszu, — ármány és gyűlölet szenvedés és fájdalom dúlják az enyészet tövisében fetregő, haldokló szívemet.

Ma egy hete tartottam eljegyzésem Mariskómmal. A boldog ünnepély után, én eljöttem haza, ő otthon maradt szüleinél, nem féltettem, hisz gondos anyjánál van, ki vigyáz róá. —

Vidámságtól duzzadó arccal üdvözöltem tanítványaimat, ezeket az ártatlan, hű barátaimat.

Láttam, mily jól esik nekik, hogy én jökekdű vagyok, észrevettem hogy ők is —

ha öntudatnál is — de velem éreznek. Messze eljöttem attól, kiért annyira epe, dék. De élt bennem a remény szikrája, hogy nemsokára — egy hét múlva — ismét karjaimba várhatom. — — —

Levél jött. Tőle, tőle. Oh mi boldogság! Azt írta, holnapután ismét karjaid közt fogom mondhatni: szerettek, imádlak véglenül.

E néhány szó mily befolyással, mily értékkel bírt reám nézve, csak az képes felfogni és mérlegelni, ki szintén szeret, szeret forrón, igazán hévvel.

Gyermek vagyok. Gyermekies boldogsággal tudok szeretni, naiv felfogással örülni?

Hanem láttatok már gyermeket szenvedni, kimondhatatlanul szenvedni?

Nem. —

Jöjjetek hát hozzám, nézzétek meg ezt a szenvedő gyermeket, szívemet, s legyen bár szívetek a legkeményebb kő, víz, könyv fog abból folyani, ha szenvedő szívem linozógördését látanájátok.

Láttatok már oly szenvedő anyát, kinek gyermekét szemelátlására fájják fel a vén őrások, annélkül hogy segítségére melhetne?!

Láttatok már két szerető szívet együtt egyedül, együtt és egyedül lenni akkor, midőn a „szeretett” vagy „kedves” a hullám

reste fel a tegnapi nap delén, a mi kedves kollégáinkat és barátunkat Trischler Károly árvászeki ülnököt, ki vendégei igazi bácskai gavallériával látta el. Kedélyesen és feszületlenül telt el az egész délután a házigazda vendég-szerető házában, hol különben kettős volt az ünnep: névnap és — keresztelő. A házigazdára és a bájos házi asszonyra számtalan pohár köszöntő hangzott el.

* **A színházi bizottság figyelmébe.** Lapunk multkor számában „Színház” czimben megjelent cikkünkben a nemskára kezdődő színi előadások ügyében mondtunk el egyet-mást. A színtársulat bírálatára látatlanban nem bocsájkozhatunk. Lesz rá idő, Egyről azonban megfigyelkedtünk, amit már előre is kötelességszerűleg meg kell jegyeznünk, s erre a színházi bizottság figyelmét felhívunk, s ez a zenekar összeállítására. Nem kell, hogy nagy muzsikusként legyen valaki, de ha végig nézi a fenti cikkünkben is, hangszeremenként felsorolt zenészek névsorát, okvetlenül észre kell vennie az óriási szervezési hibát. Tizenegy zenész közül vonos hangszert csak két kezel. Két prim hegedűre, egy secund hegedűre, egy brácsás eskücsapán, s ezek után rögtön a nagybőgős következnek. Nincs meg az utóbbi által kellő átmenet. Ilyen módon a finomabb nünanczirozás teljesen lehetetlen. A fuvó és ütő hangszerek arány száma igen nagy. Annyi kürtös meg dobosra helyes összeállításnál csak akkor volna szükség, ha 12—15 zenész játszana vonós hangszeren. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy el kell csapni két trombitást, hanem éppen ellenkezőleg, szerződésem az igazgató még legalább két vonós hangszert. És pedig: egy kishőgőst (vclín-cell) és egy secund hegedűst. A secund hegedűst, hogy a két prim hegedűsnek meg legyen a kellő vonós kísérete, gondolkast pedig, hogy a brácsa és a nagy bőgő közti okvetlenül szükséges átmenet meg legyen. Akkor aztán működhetnek a vadász-kürtök, meg a nagy dob, czintányér! Ezt ajánljuk a színházi bizottság szíves figyelmébe és kívánjuk, hogy felemelt szavunk ne pusztában elhangzó szó legyen, mert ezen kívánalmak teljesítése nélkül élvezetes zenész előadásokban részünk nem lesz. Eh-

hez pedig jogunk van, amikor hazafias kötelességet is teljesítünk a színházba járással. Mondja meg a színházi bizottság Deák Péternek, hogy ezeket az ügy, a közönség és a saját érdekében pótolnia kell. Deák Péter pedig, mint gavallér ember, ideje korán segít is a bajon.

* **Hadmentességi díj.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy az 1899. évi hadmentességi díj kivételése befejeztetett és a főkönyvben előirattot. Ennek folytatán az 1883. évi 44. t. c. 36. § - a értelmében felhívotnak azon hadmentességi díjkötelesek, kik a mult évben a hadmentességi díjkötelesek sorában már előfordultak és így díjkönyvecskével már el vannak látva, ebbeli könyvecskéiket kiegészítést végett vagyis az 1899. év végén maradt hátralék, vagy túlfizetés áthozatala és a folyó 1899. évi előírásnak, szaporodásnak esetleg törlésnek bevezetése végett folyó évi november hó 20-ig a város adóügyi osztályánál mutassák be, ugyanazon időn belül kötelesek azok is, kik a mult évben a hadmentességi díjkötelesek sorában már előfordultak, de díjkönyvecskéjük bármilyen okból nincsen meg (elvéstett, beadványhoz csatoltatott) vagy a kinek díjkönyvecskéje már betelt — új díjkönyvecské kiállítása végett a város adóügyi osztályánál jelentkezni.

* **Szabad lyceum Zomborban.** A nagy haladás, melyet az emberi szellem a kultúra minden terén tesz, napról napra gyarapítja a hasznos és ennélfogva értékes ismereteket. Az egyes ember, akit már saját életkora is ugyszólván egészen leköt, csak fáradsággal képes a tudományos, a művészeti és a gyakorlati élet újabb vívmányaival megismerkedni. Nyugat-Európa nagy társadalmi már régebben átlátták ezt és az ismeretek terjesztése érdekében megalapították Angliában az University Extension-t, Németországban a Ferien-Curse-kat, és nálunk Budapesten a Szabad lyceumi előadásokat. E hatalmas társadalmak mozgalmának hatása alatt óhajtott mi is hasznosnak lenni a zombori szabad lyceum előadások megkezdésével. Előadásaink mindenkinek szólnak és ingyenesek. Azon meggyőződésben, hogy törekvéseink nem

maradnak viszhang nélkül, teljes bizalommal fordulunk városunk közönségéhez, vállalkozásunk sikerét érdeklődésével biztosítsa. Az alábbiakban közöljük az előadások sorozatát, idejét és helyét, 1. 1899. november 12-én a városháza nagytermében délután 4 órakor: „Művészeti izlésírányok.” Előadja Gozsdu Elek. 2. 1899. november 19-én a városháza nagytermében délután 4 órakor: „A nyelv élete.” Előadja Rácz Soma. 3. 1899. november 27-én az iparoskörben délelőtt fél 11 órakor és 4. 1899. december 3-án a városháza nagytermében délután 4 órakor: „A gyermekvédelem.” Előadja dr. Duchon János. 1899. december 10-én az iparoskörben délelőtt fél 11 órakor: „A magyar alkotmány.” Előadja Gozsdu Elek. 6. 1899. december 17-én január 7-én az iparoskörben délelőtt fél 11 órakor: „Az esküdtbíróságok történeti fejlődése napjainkig.” Előadja Kozma László. 8. 1900. január 14-én a városháza nagytermében délután 4 órakor: „A villamosság az emberiség szolgálatában.” Előadja Roediger Lajos. 9. 1900. január 21-én az iparoskörben délelőtt fél 11 órakor: „A család.” Előadja: dr. Kollár Győző. 10. 1900. január 28-án a városháza nagytermében délután 4 órakor: „A magyar nyelv élet-története.” Előadja Tremesény Károly. 11. 1900. február 4-én a városháza nagytermében délután 4 órakor: „Az ember szemé.” Előadja dr. Thim József. 12. 1900. február 18-án az iparoskörben délelőtt fél 11 órakor: „A váltó.” Előadja dr. a Strasser Lajos. 13. 1900. február 25-én a városháza nagytermében délután 4 órakor: „A viz.” Előadja Hegedűs Miklós. 14. 1900. március 4-én a városháza nagytermében délután 4 órakor: „A népdal.” Előadja Kende Ferenc. 15. 1900. március 11-én az iparoskörben délelőtt fél 11 órakor: „A lakóház.” Előadja Szobotka Rezső. 16. 1900. március 18-án a városháza nagytermében délután 4 órakor: „Nemzeti motívumok a magyar házi iparban.” Előadja Szmik Antal. — Zombor, 1899. november hó. A rendező bizottság.

* **Bács-Bodrogh vármegye történelmi társulata** körében fúradhatatlan tevékenységet fejtenek ki a társulat érdemes vezérférfiai. Borsódi Latinovits Géza a társulat lelkes buzgalmu atalónké, a ki a társulat fölvirágzására már eddig is nagyon sokat tett, a mult hóban Roediger Lajos társulati titkár kíséretében vármegyénk területén körutazást tett és megismerlte az egyes ásatási területeket. Október hó 17-én délelőtt a laliti határban Kuzmiák Sándor bács-keresztúri tanító vezetése alatti ásatásokat nézték meg és innen délután Gombosra rándultak és megtekintették Cziráky Gyula s. Jekész érdekes és nagyfontosságú ásatást. Innen másnap Zentára utaztak és ott Erdújhelyi Menyhért, zentai plébános, az országhírű régésszel a titeli ásatásokról értekeztek. A buzgó alelnök Zentán nagy-számu régészet kedvelőkkel lépett érintkezésbe és megnyerte őket a vármegyei történelmi társulat gyűjőinek. Egyszermind megtekintették a zentai nagyfontosságú régészeti területet is. Zentán, mindenütt a társulat iránti igaz rokonszenv jeleivel találkoztak és igen sok érdeklődőt nyertek meg a társulat támogatóiul.

* **Egy negyvennyolcas honvéd versei.** Ohidy Lajos, negyvennyolcas honvéd állított be a napokban lapunk kiadóhivataltába, kezében egy gondosan fűzött kézirat veses kottával. „Költészet” czimmel illette ezen versgyűjteményét, amelynek előszavában elmondja, hogy költeményeinek megrázására szorult anyagi helyzete ösztöklte, s ez támasztotta benne a szándékot is, hogy azt kinyomassa, s ezzel a maga és családja nyomorán enyhítsen. A hazafias és lyrail költeményekben gazdag verses füzet kiadásába nyomdatulajdonosunk nem bocsájt.

ájában két harcra az élet és halállal, és végre a halál kerül felszínre győzelemittasan? Láttátok annak a másik szeretőnek félelmetes lelki harcát? hogy nem mehet segítségére annak, ki előtte minden . . . Láttátok azt a nőt az iszonyú szenvedések terhe alatt elbukni? Láttátok utána ketté repedt szívével? . . .

Ilyen az én szenvedésem. Meg vagyok halva. Testem él, lelkem, szívem holt.

Mi idézte ezt elő?

Ismét egy levél tőle, tőle, Menyasszonyom nem jött meg „holnapután” de jött egy levél, ez a levél:

Uram!

Jegygyűrűjének visszajuttatása mellett tudomására hozom, hogy Önt sohasem szerettem.

J. M. Ur — kit már régóta szeretek — tegnap megkérte kezemet. Szeretem — tehát az övé leszek.

Isten Önnel
N. Mariska.

. . . . Fejem, szívem, oh ne repedj meg! Ne még! Várj még! Hadd gondolkozzam. . . .

Ez a kéz irta tegnap hogy szeret? Hogy imád. . . . Oh Istenem! Nézz reám. Tekints szívembe. . . . Megérdemeltem én ezt? . . . Nines ig. . . .

Ujra meg újra átolvastam a levelet. Nem akartam hinni szemeimnek . . . Fe-

jemben villámként fordultak a gondolatok. Szívemben az érzelmek vegyülete dúlt.

Most tudom hogy a szememben égő tűz, a pokol tüzénél is átkosabb.

Kesereg a szenvedő lelkem, vérzik megszélt szívem. könyvek hullanak bágyadt szememből, ajkam mozog, de hang nem jön.

Vad szenvedélyvel rohantam egy tárgyhoz — fénekp volt, az ő — a csalfa mása. Átok — nem áldás reád.

Ha már hőbérja lettél szívemnek, ha már gyilkos vagy, légy boldog — ha boldog lehetsz. Oh miért is tudlak szeretni most is!

Te csalfa lány! — — —

Nyugodni már oreczám, oly nyugodt nínként egy oly arc, mely már kiszenvede. Igen szívem martyre halált szenvedett.

Volt és nines többé. Engedjétek nyugodni. — — —

Ismét tanítványaimhoz mentem.

Fogadom köszöntésüket, ők mosolyogn próbálkoznak, de midőn oreczámot látják, elfütnak a mosoly és vidámság s ezeket a szánalom és szomorúság váltja fel.

Oh hála nektek ártatlan gyermekek!

És hála neked jó Istenem, hogy nem engedsz nyomorulttan elveszni!

Mariskám — oh nem — Mariska k. a. egyen boldog.

kozhatott bele mielőtt az olvasó közönség támogatásának mérvéről magának meggyőződést nem szerzett. Ez adta kezünkbe a tollat, hogy ezen még meg nem kötött fületről írjunk. Formális előfizetési felhívás kiosztásánál nélkül felkérjük olvasóinkat, melőztassanak, a nemes czélt, egy negyvennyolcas honvédis családja segélyezését, tekintve ezen kiadandó munkára lapunk kiadó hivatalában akár szóban, akár pósta útján írásban előjegyezni. S amennyiben a törtenendő előjegyzések száma hinni engedi, hogy a kiadandó mű kellő pártolásban részesülend, úgy azt sajtó alá rendezzük s mielőbb kiadjuk.

*** Másod virágzás és másod termés.** A hosszú ős, a második tavasz erejével hat a természetre. Mindenféle virágoknak a fák, akácza, alma és gesztenye, fa stb. Így Trischler Gyula vármegyei alszámvevő Bátya-utcai házának udvarán az almafa pár hét előtt virágzásnak indult, s a kedvező időjárás folytán dió és tojás, sőt rendszer nagyszámú termést is hozott.

† **Halálozás.** Putnik Rozsó volt vármegyei alszámvevő csütörtökön délután elhunyt. Temetése nagy részvét mellett pénteken délután ment végbe. Ravatalára többen helyeztek koszorút, köztük a vármegyei számvevőség.

*** Brankovics patriarka ügye.** Újvidékről sürgönyözi tudósítónk, hogy városzerte általános feltűnést kelt, hogy a Brankovics patriarka ügyében a vizsgálobíró Grujcsot megidézte. Hir szerint azért, mert dr. Polit a kongresszusi választmány megbízásából az a tettet akarja meg tudni, a ki neki átadta a patriarka ügyét vonatkozó iratokat.

*** A bajai helyi iparkiallítás ügyében** a szegedi kereskedelmi- és iparkamara, hivatkozással a kereskedelmiügyi miniszter új leírataira, melyben azon várokozását fejezi ki, hogy a kamara a Baján tervezett helyi iparkiallítást a maga részéről is kellő támogatásban fogja részesíteni és hivatkozással azon már közölt iparkamarai határozatra, melylyel a kiállítás céljára 500 koronát ajánlott fel, Schmausz Endre főispán mint a bajai helyi iparkiallítás védnökét, folyó évi szeptember hó 29-én tartott teljes üléséből értesítette, hogy a bajai kiállítás ügyében való közreműködéssel Kulinyi Zsigmond titkárt bízta meg és hogy a kamara szolgálatkészsége mellett az ő közvetlen tevékenysége is mindenben rendelkezésre áll a kiállítási bizottságnak. Ezen intézkedést a főispán dr. Hegedűs Aladár polgármesterrel, mint a helyi iparkiallítás elnökével oly hozzáadással közölte, hogy miután a jövő évi május hóra tervezett bajai iparkiallítás sikere megkívánja, hogy a kiállítási bizottság munka-programját megállapítsa és annak albizottságai az előmunkálatok lebonyolításához serényen hozzáfogjanak, felkérte polgármestert, hogy a kiállítási nagy valamint az albizottságok munkálatba lépését erősen indítsa meg s a program végleges megállapítása tárgyában Kulinyi Zsigmond szegedi kereskedelmi- és iparkamarai útkarral érintkezésbe lépni sziveskedjék. Nevezett titkár a múlt hónapban Szegedben tartott mezőgazdasági országos kiállítás munkálatai befejeztével, a bajai kiállítási munka-program megállapításában és a további intézkedések elhatározásánál személyesen is résztvenni óhajtván, ily módon a kiállítási végrehajtó bizottság Kulinyi kamarai titkár meghívása mellett a jövő hó első napjaiban fog a program végleges megállapítása fölött határozni s a mozgalomnak — úgy a kiállítási tárgyak bejelentése, valamint a megrendelések gyűjtése érdekében — erőlyes megindítása iránt intézkedni. Az ipartestületnél az iparhatósági biztos intézkedése folytán a testületi ta-

gok a kiállításra iparkészítményeikkel már is nagy számban jelentkeztek és az aláírások naponként serényen folynak, úgy, hogy remélhetőleg nyolcz napon belül a jelentkezők nagy számánál, szakképzettségénél és megbízhatóságánál fogva, e tekintetben a kiállítás erkölcsi sikerére annyival is inkább biztos kilátás lehet, mert nemcsak a kormány és a hatóság, hanem a város intelligenciája és társadalmá minden osztályának támogatására számthat.

*** Papp Dániel az országgyűlési naplónál.** Perczel Dezső, a képviselőház elnöke a Budapesti Napló belunkatársát, jeles zombori földinket, és lapunk volt kitűnő munkatársát az országgyűlési napló szerkesztőségéhez segéd szerkesztővé nevezte ki. Papp Dániel nem ismeretlen olvasóink előtt. A fővárosi napilapok és szép irodalmi folyóiratok hasábjain naponta találkozunk az ember nevével. Könyved, novellaszertű bölcselemi értekezletei, pompás tárcái nagy népszerűségnek örvendenek széles e hazában. A legutóbb, vármegyénk társadalmi életéből vett eseményeket tárgyzó „Tündérlak magyarhonban” című novellás füzetek nálunk is nagyban van elterjedve. Ott látjuk azt minden úri ház szalon asztalán. Ezen ki neveztetését fővárosi író társai igen meleg hangú kommentárokkal közik, ebből látható, hogy pályatársai körében is nagy népszerűségnek örvend, s igaz nagybecsüléssel vannak főnyes tehetségével szemben. Ennek köszönhető — bizonyval — ezen kitüntető és bizalmi jellegű ki neveztetést is. Papp Dániel zombori születésű, itt végezte gymnasialis tanulmányait. Már ifjú korában nagy kedvvel foglalkozott az irodalommal, napokon át olvasta a remek írókat. Az ifjúsági önképzőkörben tette meg első szárnypróbálgatásait. Sokszor adott be nagy tehetséges valló munkákat, amivel vezető tanárai figyelmét magára vonta. Zomborból felkerült Pestre, hol hajlamait követe beállott újságrónak. 1895-ben, amikor a Pesti Napló munkatársai felmondták a vezető igazgatónak a szolgálatot, ő is a disszidensekkel tartott, s része volt a Budapesti Napló, a szerkesztők lapja megteremtésében. Van már több kötetre menő dolgozata, amelyek mindegyikéből a mélyen gondolkozó elme, az ideális lélek, és a nagy tudású férfiú szóból felénk. Örülünk ki nevezetésének.

*** Deák Péter esküvője.** Szolnokról jelentik, hogy Deák Péter színigazgató tegnap délelőtt kelt egybe Kovacsics Margittal, a szabadkai színház bűjös tagjával. Az új pár nászútra Bécsbe utazott.

*** Boritaladó és hűsfogyasztási adó beszédési jog.** A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság értesítése szerint a Szónta község területén fizetendő boritaladó és hűsfogyasztási adó beszédési joga az 1900. évi január hó 1 től 1900. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a fölmondás fentartásával az 1900. évre is nyilvános árverés útján bérbeadták. Az árverés a m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1899. évi november hó 16. napján délelőtt 9 órakor fog megtartatni és amennyiben ez az árverés eredményre nem vezetne, a második, esetleg a harmadik árverés a következő, első illetve második napon ugyan azon helyen és ugyan oly órában fog megtartatni. A bérletit kívánók a következőket vegyék tudomásul: 1. A kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 7101 korona, 2. a hűsfogyasztási adó fejében 550 korona 18 fill. összesen 7651 korona 18 fillérben határozatik meg. Az érdeklődőknek bővebb fölvilágosítást nyújt a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság 103747/VI—1899. sz. a. kiadott árverési hirdetménye.

*** Pályázat.** A zombori kir. pénzügy-

igazgatóságnál fogalmazói állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 14 nap alatt nyújthatók be.

*** Prímicia.** November 1-én tartotta Kanyó Gyula a „Collegium Germanicum” theologiai növendéke Rómában a Szent Péter templomban az első miséjét. A Collegium Germanicum papnevélő intézet, ahova az egész világról a legjelesebb ifjak kerülnek, Kanyó Gyula a kalocsai szemnáriumnak volt növendéke, hol zsenialitásával Császkán György érseknek figyelmét magára vonta, s öz juttatta őt kiváltságosok közé. Rómába. Kanyó Gyula, kitűnő zongorista és zeneszerző. Császka érseki bevonulásakor a kalocsai székes egyházi zenekar az akkor IV-ik gymnazista Kanyó Gyulának ez alkalomra irt nyitányát játszotta. Ezen szép jövő előtt álló ifjú jelenleg húsz éves.

*** Egy 1848—49. évi honvéd temetése Újvidéken.** Az újvidéki jó öreg 1848—49. évi honvédek csapatoctskája szemlélatomást s gyorsan olvad össze. Ez évben már a negyediket temetik el Körtvélyesi Sándor tizedes személyében és most már csak 25-en vannak életben, kiknek nagyobb része szegény inséget szenvedőkölből áll, kik agy koruk miatt már nem képesek a szükséges mindennapi kenyerüket beszerezni, hanem rá vannak utalva a kegyelem gyér huladékból sanaryó életüket fenntartani. Körtvélyesit egy kicsiny kis ablakos szobácskában találtuk, lágyfából készült egyszerű koporsóban fektve. A szegényes ravatalt egyetlen gyertya sem világít, látszik, hogy a legnagyobb nyomor uralgott és, hogy a szegény elhunyt inkább az inségnek, mint a betegségnek esett áldozatul. Koporsója fedelét honvéd sapkája díszítette, mely az „Újvidéki magyar Casino” ajándéka. Bajtársai a végítzességet lerovandó kivonultak, hogy az utolsó utjára kikisérjék kedves társukat. A halotti ház előtt katonai rendben felállítva várták be a szertartás végét, mely alatt a dícsértre méltó ev. ref. lelkész Molnár Hugó szivreható beszédben emlékezett meg az elhunyt hazafiságról; búcsúztatója oly szivreható volt, hogy a gyászközönség között egy szem sem maradt könnyetlenül. Az elhunyt 1848. évi szeptember havában önkéntesen állott be az ujonnan alakított 34. számú híres honvéd zászlóaljhoz, mely akkor Klapka György vezénylete alá tartozott; később azonban Nagy Sándor tábornok dandarába osztottat be. Körtvélyesi Sándor a fentemlített zászlóaljjal harcolt vitézül: Tarozal-, Szt.-Péter-, Bicske-, Verpeléti-, Szolnoknál, Budavár ostrománál — ezen zászlój volt az első Budavár bevételénél fűnt a várbán — onnan Világosig minden csatában részt vett, melyben zászlóalja harcolt; ott fogságba került mint tizedes és a Prinz von Preussen gyalogezredhez sorozottat be, mely ezreddel egész Olaszországot és Szardiniát összejárta, Rómában, Pietromban, Milánóban, Velenczében járt, számtalan ütközetekben, utójára Solferinonál vett részt; tizenkét évi szolgálat után visszakértül hazájába, hol mint ács kereste mindennapi kenyerét, 65 éves életkora elérése után kapott az országos honvéd nyugdíj-alapból 4 frt havi nyugdíjat — melyet 4 éven át életének befejeztéig — élvezett. Szegényesen temették Körtvélyesi Sándort, de a részvét, melylyel az anyaföldnek átadtuk, nagy volt.

*** A mai agarász-verseny.** Ma van a Bács-Bodrogh vármegyei agarász egyesület agarversenyének első napja. Zomborból Szemző István zombori nagybirtokos rándult át Szabadkára, erre az alkalomra. A zombori nevezetes agarak közül Szemző István Szellője és Lindája vesznek részt a versenyen.

(*A veszedelmes kor.* A nő életében két időszak van, a melyben különösen nagy gondot kell fordítani az egészségre. Az első időszak, a mikor a fiatal leányból asszony lesz. A második, az igazi veszedelmes kor, a mikor öregedni kezd és gyöngékedési betegsége gyakran vért és idegeit gyöngíti. Józan dolog tehát, hogy minden veszedelemnek elejét vegye. Erre a legjobb eszköz oly szernek alkalmazása, mely az idegeknek és a vérnak új jó erőt ad. A Pink-pilula ilyenkor csudálatos eredményt mutat. Alkalmazni kell tehát a legeszkélyebb rendellenességnél is. Belot Simon ur creuse-i (de Brelox-Deux-Séyres) földbirtokos következő levele jó hatásukat bizonyítja nekünk:

— Harmónizolyo éves koráig nóm egészsége, jóllehet egy kissé érzékeny, mégis kielégítő volt. Ma negyvenhárom éves és néhány év óta egészsége komolyan meg van támadva. Szédülés, gyakori fülbántalom, hiszterikus esetek csipőfájdalommal kísérve, heves oldalszurás és folytonos főfájás teljesen kimerítette erejét. Mindez gondolám, koránam következésménye. Aggodalommal voltam eltelve, féltem egy még nagyobb bajtól, a midőn jó esilagunk a Pink-pilulákkal ismeretelt meg. Alkalmaztuk és oly eredményel, hogy an utasítást ponosan követve, rövid időmulva nóm teljesen helyreállt és pompás egészséget viszanyerte. Ezért nem kell halogatni a gyógyítást és megismerve a Pink-piluláknak, mint a vér helyreállítójának valódi értékét, hasonló esetekben és minden oly betegségnél, mely a vér elgyengüléséből ered, rögtön alkalmazni kell a Pink-pilulát, mely használ minden gyöngeségnél; visszaadja a nő szép arczinét, gyógyítja a vérszegénységet, sárgaságot, névrálgát és jó hatással van ugy a túlságos szellemi, mint testi megerőltetés ellen. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 ft 75 kr. és hat doboz 9 ft. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

(*Lapunk könyvnyomdájában két tanoncz felvétetik.*

* *Jubiláló gyár.* Ritka szép ünnepeknek volt színhelye a Kühne E. féle ismert gazdasági gépgyár „Mosonban az elmúlt vasárnap, huszonöt éves fordulóját ünnepelték a már 1856-ban alapított gyár elhelyezőségének mostani modern berendezésű gyári helyiségeibe“. Ebből az alkalomból úgy a cégtulajdonosok: Kühne E. és fia Kühne Károly, valamint a gyár és budapesti főraktárának tisztviselő kara és a gyári munkások ovációkban részesítették a gyár jelenlegi igazgatóját: Weegmann Adolft, ki 25 éves jubileumát ülte e napon, mint a gyár műveletje. Dél előtt beszédek kíséretében, melyek a gyár fejlődését és jelentőségét tárgyalták, értékes ajándékokat nyújtottak át az ünnepeletnek nem különben a gyártulajdonosok elismeréssel emlékeztek meg az ünnepély keretében arról a hú 14 évig munkásról, a ki 25—32 évig megszakitás nélkül a gyár szolgálatában állott, 100—100 forinttról szóló takarékpénztári könyvecskéket nyújtván át mindegyiküknek. A szép gyári ünnepélyt 340 terítécs dísz-

ebéd követte, a melyen a közélet notabilitásai, a hivatalnokai kar és az összes munkások résztvettek. Lelkes felkészítőket mondtak a vármegye alispánjára, a gyártulajdonosokra, az ünnepeletkre stb. Este az ünnepelet tiszteletére tisztviselőtársai diszvacsorát rendeztek és méltóan fejezték be a jóhírnevű magyar ipartelepnek ritka szép ünneppajját.

(*A szerencse kedvelője.* Olvasóink bizonyára még emlékeznek arra, hogy egy budapesti elsőrangú pénzintézet az évi augusztus havában az a különös szerencse érte, hogy osztály sorsjegyvívőinek egymásután két nagy főnyereményt u. m. 100.000 koronát és 90.000 koronát fizetett ki, mely összegben főleg szerényebb sorsban levő vidéken lakó polgárok osztózkodtak, kiknek vagyoni helyzete ez által egy csapásra jobbra fordult. Ezen intézet a Budapesti takarékpénztár és Orsz. z. k. részvénytársaság (IV., Koronaherceg-utca 11.), mely most országszerte felhívást intéz a nagy közönséghez az iránt, hogy osztálysorsjegy megrendelésével ő hozzá forduljon, miután a következő húzás már november hó 16-án kezdődik. A legkisebb megrendelést is pontosan intézi el. Egy nyolczad sorsjegy ára 75 kr. egy negyed 1 ft 50 kr. egy fél 3 ft, egy egész 6 ft.

A zombori hétről.

Tudja isten, van valami megnyugtató abban, a mikor az ember látja, hogy habár csak egy napot is az esztendőben az emberek a halottak emlékének szentelnek. A tucat ember is látja, hogy nem élt egészen hiába, mert ha más nem is, azok a kikkel életét eltöltötte megemlékeznek róla halála után is. Hát persze az ember hátra maradtjai is elmúlnak, s nemzedék nemzedeket váltván fel diadalmasan reá czáfolnak a „non omnes morior“ büszke elvére. Bizony-bizony elmúlnak mindenestől s a sors csak nagyon kegyeltjeinek engedti meg azt a tudatot, hogy emléke nemzedékeken át él, de hát utóvégre az a sárgolyó is előbb utóbb semmiségbe vész, s bizony jogosan kérdi a költő, hogy kevély ember miben kevélykedel? Hanem akkor, mikor az ember a kegyeletlen emlékezésbeni megnyugtatót talál, lehetetlen hogy meg ne ütközzék azon a tulhajtásában a kegyeletnek, a mi a kegyeletből hiúság vásárárt csinál. Mert én tudom azt, hogy meggyújtás az emlékezés mécsét elhunyt szereteik tiszteletére, de visszatetsző, ha ezzel mintegy dícselkedni törekszenek. Utóvégre is mindenek meg van a maga határa, s bizony nagyon sok könnyet lehetne felszáritani avval a pénzzel, a mit a kegyelet tulhajtására fordítanak. De hát utóvégre is emberek vagyunk, s ha ez a tulhajtása a kegyeletnek hiába számba is vehető, mégis van benne egy kissé kien-gesztelő vonás is, mert a hibát azokért követjük el, kiket életünkben szerettünk, s kik bennünket is szerettek.

Tudja isten, talán nem egészen jó omeinek vehető, hogy épen halottak napján jelentek meg színházi direktorunknak plakátjai, a melyekkel tudtára adja a p. t. publicumnak, hogy folyó hó 11-én bevonul a muzsa csarnokába. Hát no a mi no, Deák tavali működése garantiát látszik nyújtani arra nézve, hogy ő becsülettel törekszik a közönség jogos igényeit kielégíteni, másrésze azonban, az is bizonyos, hogy épen a drámai előadások tekintetében Tólvölgyi Margit tavali szereplésével a közönség igényeit nem kis mértékben fokozta, s im, nem tudom az idén lesz-e a ki Tólvölgyi Margitot csak megközelítőleg pótolni tudja. No de hát reménykedjünk, s higgyük hogy azért kellemes esték-et tölthetünk az idén is a színházban. Utóvégre a színház, Zombor

társas életének azt lehet mondani, egyúttel szórakozási helye. Bizony, ha ez nem lenne, hát nem is volna hova estünkint az ember elmehet. És akkor veszi csak észre, mennyire hiányzik Zomborban egy olyan kávéház, a hova családok is eljárhatnak, a hol egy kis zene mellett elegendő szórakozni a nélkül, hogy berugni is muszáj legyen. A zombori kávéházaknak egyik legnagyobb hibájuk, hogy kicsinyek. Kávéházi élet kifejlődéséhez mindenkéül jó tágas, szellős kávéháza van szükség, a hol a füst ne marja senkinek sem a szemét, mert bizony vannak, különösen az emberiség gyengébb nemében, a kik nem dohányoznak. Hallom az ellenvetést, asszonyok ne menjenek kávéházba. Hát ebben is közepben van az igazság. Hát a budapesti kávéházéletnek, ezért a sajátosságáért, hogy az asszonyok kávéházba mennek uszonna kávéra, magam sem lelkesedem, de viszont nem látom be okát annak, miért nem mehetnek estünkint, férjikkel, családjukkal, asszonyok is egy kis zene hallgatásra. Hanem persze annak a kávéháznak olyannak kell lennie, a melyik jó tágas, mint mondom, jól szellőztethető, hogy ne marja a füst senkinek a szemét. No de hát ez egyelőre csak pium desiderium marad.

Nagyon elismerésre méltó azok törekvése, a kik városunkban „szabad lyceumot“ létesíteni törekszenek s kétszeresen örülhetünk, hogy olyan felolvasókat nyertek meg az intézők, a kiknek egyénisége már elég garancia arra nézve, hogy lesznek, a kik a felolvasást meg is hallgatják. Tudja isten én nagy sulyt fektetek arra, hogy a hölgyközönséget is megtudják nyerni hallgatóságnak. Mert ha a hölgy közönség oda szokik, eltekintve, hogy ők is bizonyára kellemesen fognak szórakozni, elvitáztatlan, hogy nagy vonzó erővel lesz a fenti közönségre és a hölgy publicum jelenléte.

—y —z.

Nemzeti ipar.

Alig tudunk iparágat, a melynek termékeivel a külföld a legujabb időkig annyira előzönlötte volna hazánkat, mint csokoládéval és cacaoval. Annál örvendete sebb a nemzeti ipar igaz barátaira nézve ha magyar vállalat oly sikerral száll szembe az idegen versennyel, mint a hogy ezt a fumei cacao- és csokoládégyárról mondhatjuk.

A fumei csokoládégyár valósággal uttörő szerepre vállalkozott. Voltak ugyan előtte is kisebb magyarországi üzemek, a melyek csokoládé készítésével foglalkoztak, ezek azonban sokkal szűkebb korlátok között folytatták és úzik az ipart ma is, semhogy a külföldi termékek kiszorítására szükséges eszközökkel rendelkezének.

A fumei csokoládégyár elejétől fogva nagy apparátusokkal dolgozott. Rendelkezik a kellő tőkével; telepét a technika legujabb, legkölcsületesebb vívmányával szerelte fel. És hogy épen Fumét, hazánk kikötőjét választották meg a telep helyül, az a nyersanyag, a cacao, a melyet kővetlenül a termelési helyeköl való beszerzése érdekében történt.

A gyár háromszáz munkást foglalkoztat, a telep 5000 négyzetméternyi területet foglal el és villamos világítással van ellátva. A napi gyártás körülbelül 3000 kg., melyet Magyarországon, Ausztriában, Olaszországon és a Levante országában helyeznek el.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a fumei csokoládégyár alig két évvel ezelőt kezdte meg az üzemet, egy eléggé jelentékeny foralomról számolnak be az itt felsorolt adatok. Az eddigi siker a fejlődés reményével biztat, a mint hogy tény is, hogy a telep kibővítése maris szükségesnek mutatkozik.

A fumei csokoládégyár magyar vállalat minden ízében; magyar a vezetése, magyar a szervezete. A maga szakmájában igazi előharcosa a nemzeti ipar térftog-lálásának. Elsősorban tehát a hazai fogyasztókönység van hivatva támogatni a vállalatot, a midőn a fumei csokoládégyártmányokat kéri mindenütt. A fumei csokoládénak, a fumei cacadának, a fumei bombonoknak ma már igen sok a barátja hazánk határaink tul is.

Hogy a gyár termékei Ausztriában és a külföld egyéb fogyasztási területein is el vannak terjedve és becsülve állják meg helyüket, leghatásabban bizonyít a gyártmányok kiváló minősége mellett.

A fumei csokoládégyár élenk érdek-lődés tárgya az Abbázia firdőkönység körében is. Az ott üdülők közül igen sokan rándulnak át Fiuméba a csokoládégyár telepének megtekintésére. Ajánljuk t. olvasónk figyelmébe a vállalatot és a gyár készítményeit.

A magyar újságkiadók gyűlése.

Az a nagy országos mozgalom, a mely körülbelül másfél évvel ezelőtt Budapesten kongresszusra gyűjtötte össze a fővárosi és vidéki újságkiadókat, hogy közös munkálkodással, közös erővel szolgálják a magyar újságírás nemzeti érdekeit, mult vasárnap végre célt ért: az Otthon disztermben megalakult a Magyar Újságkiadók Országos Szövetsége. Pécsi újságkiadók pendítették meg a szövetség eszméjét s az egész ország kiadói hatalmas fölkarolták s egy esztendő leforgása alatt dülőre vitték az ügyet.

Az alakuló gyűlés biznysága volt annak, hogy az egységes törekvés és a közös cél egység és fölfogásra és egyetértésre indította a szövetség tagjait: a bizottság készítette alapszabály-tervezetet vita nélkül elfogadta a közgyűlés s minden más dologban is teljes egyértelműséggel határozott. Az alakuló gyűlésen a legtöbb szó volt arról, a mit a Szövetség egyik legfontosabb céljával tűzött ki a hirdetési bélyeg eltörléséről. Ebben a fontos nemzetgazdasági kérdésben már csaknem teljes sikert ért el az újságkiadók mozgalma, mert a hirdetési bélyeg eltörlése már erősen foglalkoztatja az illetékes köröket s talán már csak hónapok telnek el addig, a míg a törvényhozás is elfogadja ezt az üdvös reformot, mert a hirdetési bélyeg egyik legnagyobb akadálya a kereskedelmi forgalomnak.

A közgyűlés az Otthon írók és hírlapírók körének házában délelőtt tizenegy órákor kezdődött, a melyre az Újságkiadók Szövetségének tagjain kívül számos vendég jelent meg. Mintegy nyolevan fővárosi és vidéki újság képviselőtében gyülekeztek össze a tagok, köztük az összes fővárosi és vidéki nagyobb lapok kiadói. A vendégek közt ott voltak: Rákosi Jenő, az Otthon elnöke, Vészi József országgyűlési képviselő, a Budapesti Újságírók Egyesületének elnöke, Neményi Ambrus országgyűlési képviselő, Csajthay Ferenc, Rákosi Viktor, Barna Izidor, Kemechei Jenő, Adorján Sándor, Béla Henrik, Bálint Imre, Barát Armin, Tordai Adorján, Rózsa Károly, Zilahi Béla, Zoltán Jenő, Mandovszky Rikárd szerkesztők és szerkesztőségi tagok, Rádai Gyula, a Budapesti Hírlap nyomdájának művezetője és sokan mások.

A közgyűlést Zilahi Simon elnök nyitotta meg.

A zajos tpsal és tetszéssel fogadott előnk megnyitót után Rábel László, a Szövetség titkára szólalt föl.

Az elnök rövid időre felfüggeszti a közgyűlést s a szünet alatt végbement a szavazás a Szövetség tisztikára.

A 41-es választmányának a következők lettek a tagjai:

Budapesti tagok: Bródy József (Neues Pester Journal), Hartmann József, (Budapesti Napló), Herz Adolf (Pester Lloyd), Hevesi József (Magyar Szalon), Horváth G. Guidó (Pesti Hírlap), Illés József (Magyar Nemzet), Kiss József (A Hét), Lenkei Zsigmond (Kakas Márton), Mérei Miksa (Neues Politisches Volksblatt), Nágel Ignac (Magyar Vas-és Gépjáts), Sümei Vilmos (Magyarország), Fischer János (Egyetértés), Székely Sámuel (Politikai Hetiszemle), Török Jenő Endre (Biztosítási és Közgazdasági Lapok), Wachsmann Henrik (Pesti Napló), Wodianer Hugó (Budapest), Wolfner József (Új Idők), Zilahi Simón (Budapesti Hírlap).

Vidéki tagok: Ajtay K. Albert (Magyar Polgár), Angermayer Károly (Pressburger Zeitung), Arnold Károly dr. (Neue Zeitung), Dudás Adolf (Gyöngyösi Ujság), Engel Lajos (Szegedi Napló), Forster Rezső (Borsodmegyei Lapok), Heim Antal (Temesvári Zeitung), Jöba Elek (Nyirvidék), Kaffehr Béla (Vasvármegye), Láng József (Nagyvárad), Lendvai Miklós (Dél-magyarországi Közlöny), Lévai Mór (Ungvári Közlöny), Littetzky Endre (Szamos), Makkay József (Tiszántul), Mártonffy Lare (Ujpesti Közlöny), Molnár Mihály (Nagybánya és Vidéke), Nagy Sándor (Pécsi Napló), Nöbel Adolf (Tata és Tóváros), Rábel László (Soproni Napló), Sichermann Mór (Máramarosi Lapok), Somos Arpád (Debreceni Ellenőr, Szávay Gyula (Győri Hírlap), Tiszti Lajos (Arad és Vidéke).

A szavazás eredményének kihirdetése után az elnök köszönetet mondott érdeklődésükért a tagoknak, vendégeknek s berekesztette a közgyűlést, a mely lelkes éljenzés közt oszlott szét.

Lapunk részéről Oblát Károly is részt vett a közgyűlésen. Megyénkből a Zombor és Vidéken kívül még csak a Bács-Kulai Hírlap volt a közgyűlésen kiadója által képviselve.

Irodalom.

— „Vasárnapi Ujság“ október 22-iki száma 27 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Barabás Miklós.“ Szana Tamástól (arezképpel, képekkel Barabás Miklós rejzai után a Múcsarnokban rendezett kiállításból). — „Apró elégiák.“ Költemények. Erdélyi Zoltántól. — Regénytár: „Struensee és Karolina Matilda dán királyné“ (képekkel). — „A Zöld Sugár.“ Verne Gyula regénye (a párisi kiadás eredeti illusztrációival). — „Az ünnepek.“ Elbeszélés. Irla Vértesi Arnold.

„Báró Perényi Zsigmond utolsó levelei.“ — „Tranzsvál környéke.“ — „Tranzsvál szíes lakói“ (képekkel). — „A karmeliták új temploma Budapesten“ (képekkel). — „A boer és angol hadsereg fővezérei“ (arezképekkel). — „Clay-Aldringen Manfréd gróf, az új osztrák miniszterelnök“ (arezképpel). — „Humor a politikában“ (Chamberlain és Krüger Angol humoros rajz). — „A K-falud-Társaság rendkívüli ülése: Gyulai Pál elnök lemondása“. Irodalom és művészet, Közlönyzetek és Egyetelk Sal játék, Képlány, Eg telg, s b. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság fölfüggesztése negyedévre 2 forint, a „Politikai Ujdonságok“ kul együtt 3 forint. Megrendelhető a Fiume-Társulat firdőhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-u. 4. sz). Úgyrít megrendelhető a „Képes Néplap“, legolcsóbb újság a magyar nép számára, legolcsóbb évre csak 2 ft 40 kr, félévre 1 ft 20 kr.

Felölös szerkesztő **Dr. Alföldy Árpád**

nyréd.

Kiadó lap tulajdonos: **Oblát Károly.**

HIRDETÉSEK.

Tapláló-tojásfehérje.

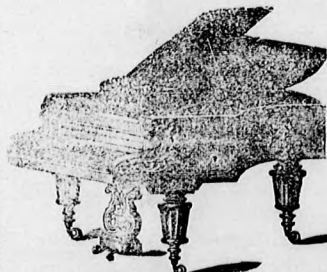
1 kiló T r o p o n ugyanannyi taplálék értéke van mint 5 kiló marhahúsnak vagy 180—200 tojás. T r o p o n a testben közvetlen vérré és izomtartalékká változik át, anélkül, hogy kövérseget képezne. T r o p o n tehát rendes élvezetnél az erőt beteg és egészségesnél nagyon előmozdítja, tehát minden ételhez hozzákeverhető. Olcsó áránál fogva T r o p o n mindenki által beszerezhető.

Kapható gyógyszerlátrak és droguista-üzletekben.

Tropon-Werke, Mülheim-Rhein

Egyedüli képviselő Osztr.Magyarország részéről

**M. Winkler, Wien 5,
Wienstr. 55.**

— Alapított 1865 ben. —
A legrszolidabb gyártmányu új és átjatszott

**zongorák,
PIANINÓK**

és
HARMONIUMOK

legolcsóbban kaphatók tökéletes jótállás mellett

HECKENAST GUSZTÁV

hirneves zongora eladási intézetében

Budapest, most: IV., Gizella-tér 2. sz. (a Váci-utca sarkán.)

Ehrbar, cs. és kir udvari zongora-gyár, továbbá Schiedmayer és fia stuttgarti udvari zongora-gyár és Thuringia Organ Co, harmonium-gyár egyedüli képviselő Magyarországon. Árjegyzék ingyen.

A díjak rendkívül mérsékelték

Lovak és szarvasmarhák

biztosítása.

A magyar kölcsönös állatbiztosító társaság mint szövetkezet Budapest, IX. Ferencz körút 30. biztosításokat elfogad lovak és szarvasmarhák elhullása következtében beállott káresetek megtérítésére.

Kártérítés igénye fennáll, ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, továbbá ha kényszervágás rendeltetik el.

Az intézet élén állanak a következő főelbírtokok: báró Stojanovics György, elnök, báró Ambrózy Gyula, gróf Bethlen Balázs es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, dr. Bédly László, orsz. képviselő, Chernel György, es. és kir. kamarás, orsz. képviselő, báró Josika Gábor, es. és kir. kamarás, orsz. képviselő, gróf Korniss Károly, főrendiházi tag, báró Nyáry Béla es. és kir. kamarás, gróf Ráday Gedeon, dr. Simay Aladár, a Magyar agrár- és pénzügybank r. t. gazd. tanácsosa, dr. Tetélni Árpád ügyvéd, Tahy István es. és kir. kamarás, Pes m. gazd. egy. alelnök, Zaleski Jenő, dr. Pajor Ignác vezérigazgató.

Felvilágosítással szívesen szolgál az Igazgatóság és bács bodrogmegyei képviseletünk: Kertész Jakab ur Szabadkán, Wimmer Károly ur Ujvidéken és Geiringer és Berger urak Baján.

A díjak rendkívül mérsékelték.

Legnagyobb nyeresemény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

1.000,000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	nyer.	Korona	
		nyer.	összesen
1	1	600000	600000
1	1	400000	400000
1	1	200000	200000
2	2	100000	200000
1	1	90000	90000
1	1	80000	80000
1	1	70000	70000
2	2	60000	120000
1	1	40000	40000
5	5	30000	150000
1	1	25000	25000
2	2	20000	40000
3	3	15000	45000
31	31	10000	310000
37	37	5000	185000
3	3	3000	9000
432	432	2000	864000
763	763	1000	763000
1238	1238	500	619000
90	90	300	27000
81700	81700	200	163400
3900	3900	170	66300
4900	4900	130	64700
50	50	100	5000
3900	3900	80	31200
2900	2900	40	116000
50,000		nyer. és jut. összesen	13.160,000

Az ötödik nagy m. kir. osztálysorsjáték nem okira ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre **50,000** ujból nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele felülélenl nyert fog.

A nyeresé esélyek tehát, mint már általában ismeretes, óriásiak.

Összesen tízenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti ár-an és pedig: egy egész l. o. eredeti sorsjegyet 6 — " fél " " " " " 3.— " negyed " " " " " 1.50 " nyolcad " " " " " — 75

küldünk szét utánvételt vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt voróinknek a hivatalos huzási jegyzetet, hivatalos tervezet pedig díjtalanul allanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, leg később azonban

f. é. nov. 16. és 17-ig, hozzánk beküldeni.

Török A. és T^{SA}

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítól

Budapest,
V., Váci-körut 4/a.

Sok és nagy nyereseményt fizetünk ki tisztelt voróinknek; rövid idő alatt két millió koronánál többet.

THE MUTUAL

New-Yorki Életbiztosító-Társaság

— Alapítottott 1842-ben. —

Tisztán kölcsönös. — Részvényesek nincsenek.

Változtatlan díjtételek utánfizetési kötelezettség nélkül.

KIVONAT

az 1898. évi december hó 31-én lezárt mérleghől;

Biztosítéki alap 1898. dec 31-én . . . Frcs. 1,437,913,602.90

Tehermentes nyeresemény tartalék (felesleg) Frcs. 218,653,288.20

Készpénzsztalék kötvénytulajdonosok részére . . . Frcs. 11,502,690.67

Összes bevétel . Frcs. 285,008,442.64

Összes kifizetések kötvénytulajdonosoknak . . . Frcs. 128,246,939.04

Érvényben levő biztosítások . . . Frcs. 5,034,777,190.62

Három évi fennállás után a társaság uj kötvényei semmi esetre sem válhatnak teljesen értéktelenné, rendkívül magas összegű kölcsönre jogosítanak és egyéb kiválóan előnyös kedvezményeket nyújtanak.

Díjtáblázatokkal és felvilágosításokkal szolgál a társaság zombori főügynöke

GOMBOS MÓR ur

és a vezérigazgatóság Magyarország részére

Budapest Károly-körut 26.

Rendelvényél levárandó. **TÖRÖK A. és TARSA** uraknak Budapest

Kérek részemrel. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegy a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összegetft utánvételezni kérem } A nem tetsző törlendő.
.....ft póstautalvánnyal küldöm. }

Pontos ezim:

Med. univ.

Dr. FUCHS MÓR

SPECIALISTA

SZEMORVOS

Zomborban, Széchenyi körut 437.

néhai TEOFA NOVICS ügyvéd házában a DREHER-féle sörkafárral szemben, rendel naponta délután 2—4 óráig.

500 forintot

fizetek annak, aki Bartilla fogvizének használata mellett, üvegje 35 kr., valaha ismét fogfájást kap vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.)

Bartilla A. örökösai, (E. Winkler Wien, 19/1. Sommergasse 1. — Kérjünk mindenül határozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak.) — Kapható Zombor: Schwarz E. sé Gallé E. gyógyszerüzében.